

SPECIAL ATTENTION: Transaltion Pool
Mr. Griffith
Mr. Sorensen
WEP

PRIORITY
SN
March 3
VI/107 b

HUNGARY

EXILE /1200/
Anti-Communist Propaganda /1207/

AUDIENCE ANALYSIS INTERVIEW

SOURCE ROME: A 51-year-old Jewish woman from BUDAPEST who was interviewed by an RFE reporter while in transit for Israel.

DATE OF OBSERVATION: 1952 - February 10 1955

ENGLISH SYNOPSIS: Source has been a widow for eight years and has been living alone with only her radio to keep her company, especially in the evenings. She listened to Hungarian and foreign stations; mostly to the musical programs and sometimes to the others.

She gives her opinions on RFE and makes some suggestions.

EVALUATION COMMENT: None.

X X X

51 éves nő vagyok. Bécsben születtem. Izraelita vallásomat gyakorolom. Osztrák nemzetiségű vagyok az eredetre. Szüleim magántisztviselők voltak. Iskolai végzettségem négy közéspiskola, és néhány szaktanfolyam, mint a gyorsírás, gépírói kurzus, és egy varrónői tanfolyam. Férjem BUDAPESTi textilkereskedő volt, de 1947-ben meghalt. Én férjhezmenetelem napjáig 1935 február 27-ig BÉCSben laktam, attól kezdve rövid nyári nyaralási megszakításokat leszámítva mindig BUDAPESTen. A legjobban anyanyelvemet, a németet beszélem, de az múlt husz éves BUDAPESTi tartozkodás alatt elég jól megtanultam magyarul is. Olvasni azonban magyarul nem szeretek, csak németül. Tudok még gyengén lengyelül is, férjem lengyel rokonsága révén. Magyarországot 1955 február 10-én hagytam el, de egészségi okok miatt a kivándorlás előtt két hetet ROMÁban töltöttem.

LISTENING HABITS

Régi jó Philips rádiókészülékem volt. Nappal csak BUDAPESTi és néhány rövidhullámon külföldi állomást, este azonban a külföldi állomások széles skáláját lehetett fogni vele. Nyolc évig tartó magányos életemnek legnagyobb vigasza és egyedüli jó

/more/

barátja volt a rádió. A szomszédban még két családról tudok akiknek volt rádiójuk, és gyakran hallgattak, de róluk a minimálisat tudom, mert csak a legcsekélyebb tartottuk fenn egymással. A magam élményeiről sokat tudok mondani, a másokról keveset. Az otthoni rádiót hallgattam, de elég rendszertelenül. Nappal általában lekötöttek a háztartási teendők és az apró cseprő bevásárlások. Az esti órák azonban mindig a rádió társaságában teltek el. Este azonban nagy választék volt a külföldi adásokban is. Én, lehet, hogy ez még BECSI származásom öröksége, nagy szerelmese és bolondja vagyok mindenféle muzsikának. A politikai hírek, vonatkozzanak akár hazai, akár a világeseményekre, engem mindig csak másodhelyen érdekeltek, csak a zene után, sohasem részletezett konkrétságukban, hanem csak nagy vonalban. Egy-egy eseménynek mindig csak a végső kimenetele és megoldása érdekelt, sohasem az a sok vita, amit a megérés során felvett. Semmiféle vezetékes rádióról nem tudok. Mint említettem, én csak magamnak éltem a saját lakásomban. A külföldi adások hallgatásánál csak eleinte gondoltam arra, hogy ebből esetleg kellemetlenségeim is lehetnek. De később már kialakult a módszerem. Ha zene volt a külföldi rádióban, a rádió szólhatott szabadon és hangosan. Ha híreket hallgattam bármilyen nyelven, akkor a hangot letemptitottam, annyira, hogy a szomszédban má nem lehessen hallani. Kezdeti félelmem így aztán idővel megszűnt. Nem is lett soha semmiféle kellemetlenségem. Egy szűk és egészen baráti kört leszámítva, amelynek tagjait én már régi időtől fogva ismertem, nem beszéltem soha arról, hogy a nyugati rádiókat is rendszeresen hallgatom.

KÜLFÖLDI ADÁSOK KRITIKÁJA

OPINIONS ON HUNGARIAN AND FOREIGN BROADCASTS

A BUDAPESTI adókból csak a zenét, szindarabokat és ritkán a híreket szoktam meghallgatni. A propaganda kommentárjait hihetetlen elcsépeltnék, unalmasnak és az idegekremenőnek találtam. Az RFE adásait az esti órákban erősen zavarták. Nem mindig egyformán, és nem is tudták egyforma erősen zavarni egyazon időben sem az összes hullámhosszat, amelyen az RFE adásait fogni lehetett. Én itt a sok részletkérdés közül csak egy nagyon nehéz dilemmára akarok kitérni. A vitán felül áll, hogy az RFE propaganda rádió. Lényegében tehát ugyanolyan mint a BUDAPESTI adó, amelyik szüntelenül propagandázik. A BUDAPESTI a kommunizmus mellett, a RFE a kommunizmus ellen, Otthon mindenki várja a felszabadítást. Az emberek türelmetlenek. Vagy van reális alapja ennek a közel jövőben, vagy nincs. Ha van reális alapja a közeli felszabadulásnak, akkor az egyetlen helyes állásfoglalás a RFE programjában az állandó reménykeltés. Ha nincs akkor a helyes állásfoglalás a teljes tárgyilagosság. Mert ha reális alapok és kilátások nélkül állandóan reányt kelt, akkor az emberek elfásulnak az örökös remények hallgatásában és az állandó hiába várakozásban. És a rádió a hónapok és évek múltán hitelét veszíti. Ez nehéz dilemma. De erről dönteni csak külföldön lehet, a való politikai helyzet ismeretében. Ha a helyzet az lenne, hogy évtizedeknek kellene elmulnia addig, amíg Magyarország újra szabad ország lehetne, akkor én jobb módszernek tartanám a teljes tárgyilagosságot, - annak ellenére, hogy az RFE lényegénél fogva elenpropaganda adó. Magyarországon a BBC-nek jobb hírneve van,

/more/

3.

mint a RFE-nak, épp a tárgyilagosabb hangja miatt. Általában a Szovjetországban történt események azok, amelyeket elsősorban és a való formájában csak a RFE-n tudtam meg, mert ezekről a magyar rádió vagy egyáltalán nem vagy egészen másképpen számol be. Én magyar ujságot nem olvasok. Talán furcsának hangzik, de én az RFE-nal is több irodalmat több zenét és szindarabot szeretnék, kb abban a mértékben ahogyan ez régen, s a valóban szabad Magyarország BUDAPESTi és talán leginkább a BECSI rádió adásaiban volt.

Soha nem gondoltam arra, hogy nyugati rádióknak levelet írjak. Más az, ha kérdezik az embert, de önként nem kívánczolt volna ki semmi mondanivalóm. Ezt különösnek veszélyesnek is tartom. ha az írásból megtudnák állapítani a levélíró kilétét, sok kellemetlenségnek tenné ki magát az illető. Végzetül is csak azt akarom megállapítani, amit a rölapokkal kapcsolatban én magam egyszer mondtam. A RFE sokkal nagyvonalabb és sokkal fontosabb propaganda eszköz, mint a rölapok. De természeténél fogva csak harmadrangu eszköz ez is. Magyarország felszabadításához, ami azt hiszem, véleménykülömbiség nélkül az egyetlen cél, önmagában nem elégséges. Ezt a szabad nagyhatalmak céltudatos törekvése és mondhatnám, állandó és sorozatos beavatkozása nélkül, nemcsak hogy elérni de még csak elképzelni sem lehetséges. Ez az én véleményem.

End.